

SONKAJÄRVEN KUNNAN
YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET
1.4.2012

SISÄLLYSLUETTELO

LUKIJALLE

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1 § Tavoite
- 2 § Määräysten antaminen ja valvonta
- 3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin
- 4 § Määritelmät

2 LUKU VESIENSUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

- 5 § Määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla
- 6 § Jätevesijärjestelmän huolto ja kunnossapito
- 7 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvedet
- 8 § Moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden sekä mattojen pesu
- 9 § Eläinten jaloittelualueet sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

3 LUKU KEMIKAALIT

- 10 § Yleiset määräykset kemikaalin käsittelystä
- 11 § Kemikaalin käsittely pohjavesialueilla

4 LUKU LUMEN VASTAANOTTO

- 12 § Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

5 LUKU PÖLYNTORJUNTA

- 13 § Rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunta
- 14 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito
- 15 § Tilapäinen murskaus ja louhinta

6 LUKU MELUNTORJUNTA

- 16 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa
- 17 § Erityisen häiritsevä työ yöaikaan
- 18 § Rakennus- ja purkutöiden meluntorjunta
- 19 § Poikkeaminen meluilmoitusmenettelystä
- 20 § Tiedottaminen 20 §:n mukaisesta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminnasta
- 21 § Pykälien 16-18 mukaisten määräysten suhde meluilmoitusmenettelyyn

7 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

22 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

23 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

24 § Siirtymäkausimääräykset

25 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

LUKIJALLE

Mitä ympäristönsuojelumääräykset ovat ja ketä ne koskevat?

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 § antaa kunnille mahdollisuuden antaa paikallisista olosuhteista johtuvia ympäristönsuojelumääräyksiä. Ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset sitovat kaikkia kunnan alueella toimivia yksityisiä henkilöitä, yhteisöjä ja yrityksiä, joiden toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Määräykset eivät koske ympäristönsuojelulaissa erikseen mainittuja toimintoja, jotka on rajattu niiden ulkopuolelle.

Viittaukset

Ympäristönsuojelumääräykset sisältävät varsinaisten määräysten lisäksi viittauksia, joissa viitataan samaa asiaa koskevaan määräykseen.

Mistä on saatavissa lisätietoa ympäristönsuojelumääräyksistä?

Ympäristönsuojelumääräykset löytyvät kunnan internet-sivuilta ympäristönsuojelun alta. Määräyksiä on saatavissa myös kunnanvirastolta.

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

1.1 Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on kunnan paikalliset olosuhteet huomioon ottaen turvata viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asuinympäristö ja ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa on säädetty.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

2.1 Ympäristönsuojelumääräykset on antanut kunnanvaltuusto ympäristönsuojelulain 19 §:n perusteella.

2.2 Määräysten noudattamista valvoo ympäristönsuojelulain 21 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

2.3 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille näissä määräyksissä kuuluvaa päätösvaltaa alaiselleen viranhaltijalle siten, kuin ympäristönsuojelulain 21 §:ssä säädetään.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

3.1 Nämä määräykset ovat voimassa koko kunnan alueella, jollei muualla näissä määräyksissä toisin säädetä.

3.2 Nämä määräykset eivät koske

- a) ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan ympäristöluvanvaraista toimintaa
- b) toimintaa, johon sovelletaan ympäristönsuojelulain 61 §:n (koeluonteinen toiminta), 62 §:n (poikkeukselliset tilanteet) tai 78 §:n (maaperän puhdistaminen) ilmoitusmenettelyä
- c) puolustusvoimien toimintaa.
- d) toimintaa, jonka ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa ja joka rekisteröidään tietojärjestelmään siten kuin 65 §:n 1 tai 2 momentissa säädetään

3.3 Kunnan muiden viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistaessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon, mitä näissä määräyksissä säädetään.

3.4 Määräyksiä noudatetaan muiden kunnallisten määräysten rinnalla ja niiden kanssa samanaikaisesti. Tällaisia määräyksiä ovat mm. jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestys sekä eräiltä osin kaavamääräykset.

4 § Määritelmät

Erityisen kuormittavalla kohteella tarkoitetaan viemäriverkoston ulkopuolella olevaa yhteispuhdistamoa, oppilaitoksen, matkailualan tai muun sellaisen elinkeinotoiminnan puhdistamoa, jolla käsiteltävä jätevesi ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaa asumisessa syntyvää jätevettä ja jonka asukasvas-tineluku on suurempi kuin kymmenen (AVL >10).

Jätevesilietteellä tarkoitetaan puhdistamolietettä sekä saostuskaivo- tai umpikaivolietettä tai muuta vas-taavaa lietettä.

Pohjavesialueella tarkoitetaan tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen (I ja II luokan pohjavesialue) ulkorajan mukaista aluetta.

Ranta-alueella tarkoitetaan sitä rantavyöhykettä, joka ulottuu 100 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta vesistön rantaviivasta. Ranta-alueella ei tarkoiteta maankäyttö- ja ra-kennuslain mukaista ranta-aluetta.

Taajaan rakennetulla alueella tarkoitetaan asemakaavoitettua aluetta, suunnittelutarvealuetta tai muun kyläalueen yleiskaava-aluetta.

Talousjätevedellä tarkoitetaan asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keit-tiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä. Talousjätevettä on myös ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan tätä vastaava elinkeinotoiminnasta peräisin oleva jätevesi.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan aluetta, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta sen mukaan kuin vesihuoltolaissa (119/2001) säädetään.

Vesistöllä tarkoitetaan vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3-kohdan mukaista aluetta.

Yhteispuhdistamolla tarkoitetaan kylän tai muutaman kiinteistön yhteistä puhdistamoa, jossa asukasvas-tineluku on suurempi kuin kymmenen (AVL >10).

2 LUKU VESIENSUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

5 § Määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

5.1 Yleistä

Jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä on ympäristönsuojelumääräysten lisäksi noudatettava talousjäteve-sien käsittelystä vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (209/2011, ns. talousjätevesiasetus) sekä kunnan rakennusjärjestyksen ja jätehuoltomääräysten säännöksiä. Jos talousjätevesiasetus muuttuu, on kohtien 5.2 ja 5.3 määräysten osalta noudatettava muut-tuneita käsittelyvaatimuksia.

Jätevesienkäsittelyn osalta kunta on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen: vähimmäiskäsittelyvaatimusten alue, tehostettujen käsittelyvaatimusten alue ja pohjavesialueet.

5.2 Vähimmäiskäsittelyvaatimusten alue

Vähimmäiskäsittelyvaatimusten alueita ovat vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevat muut kuin tehostettujen käsittelyvaatimusten alueet ja pohjavesialueet. Vähimmäiskäsittelyvaatimusten alueilla noudatetaan talousjätevesiasetuksen (209/2011) 3 §:n mukaisia käsittelyvaatimuksia.

Viittaus:

Talousjätevesiasetuksen mukaiset käsittelyvaatimukset ympäristöön johtuvan kuormituksen vähentämiseksi ovat seuraavat:

Puhdistustaso

	<i>poistuma</i>
<i>Orgaaninen aines (BHK₇)</i>	80 %
<i>Kokonaisfosfori (P)</i>	70 %
<i>Kokonaistyyppi (N)</i>	30 %

5.3 Tehostettujen käsittelyvaatimusten alue

Tehostettujen käsittelyvaatimusten alueita ovat vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevat ranta-alueet ja taajaan rakennetut alueet. Tehostettuja käsittelyvaatimuksia edellytetään myös erityisen kuormittavilta kohteilta. Näillä alueella/kohteilla jätevesien puhdistustason on oltava seuraava:

	<i>poistuma</i>
Orgaaninen aines (BHK ₇)	90 %
Kokonaisfosfori (P)	85 %
Kokonaistyyppi (N)	30 %

Ranta- ja tulva-alueilla tulee jätevesien puhdistuslaitteistot toteuttaa ja sijoittaa siten, että kerran 50 vuodessa esiintyvän ylimmän tulvavedenkorkeuden (HW50) aikanaan puhdistamattomat jätevedet eivät pääse suoraan vesistöön. Jätevesien imeytys- ja kokoomaputkistot tulee sijoittaa vähintään puoli metriä keskimääräisen vuotuisen ylivesitason (MHW) yläpuolelle.

Erillisestä saunarakennuksesta tulevat pesuvedet, mikäli niiden määrä on vähäinen, voidaan ilman käsitteilyä imeyttää maaperään 5 §:ssä kohdassa 5.5 mainittua etäisyyttä lähemmäksi rantaviivaa.

Saaressa sijaitsevat vapaa-ajan asunnot tulee varustaa kuivakäymälällä, ellei jätevesilietteiden kuljetusta tai käsittelyä voida järjestää asianmukaisesti.

5.4 Jätevesien käsittely pohjavesialueella

Pohjavesialueella jätevesien imeyttäminen maahan on kielletty lukuun ottamatta erillisessä saunarakennuksessa syntyviä vähäisiä pesuvesiä.

Pohjavesialueilla, joilla on yleinen viemäriverkosto, kaikki kiinteistöllä muodostuvat jätevedet on johdettava yleiseen jätevesiviemäriin.

Pohjavesialueilla, joilla ei ole yleistä jätevesiviemäriä, jätevedet on käsiteltävä siten, että ne eivät pääse pohjaveteen. Pohjavesialueilla jätevesien käsittelyjärjestelmän rakentamisen edellytyksenä on tiivis rakenne. Käsitelty jätevesi on johdettava tiiviissä rakenteessa pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, jätevedet on kerättävä tiiviiseen umpisäiliöön. Säiliön on oltava jätevesikäyttöön tarkoitettu ja se on varustettava täyttymishälyttimellä.

5.5 Suojaetäisyydet

Puhdistettujen jätevesien purkupaikkojen ja maahanimeyttämöiden sijoittamisessa on noudatettava seuraavia vähimmäissuojaetäisyyksiä, kuitenkin tapauskohtaisesti huomioiden maastonmuodot, maaperä- ja virtausolosuhteet:

Kohde	Etäisyys
Vesistö	30 m
Tie tai tontin raja	5 m
Talousvesikaivo tai vedenottamo	30 m
Suojakerros ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella	
- maasuodattamo	0,25 m
- maahanimeyttämö	1 m

Vähäisetkään jätevedet eivät saa joutua suoraan vesistöön.

6 § Jätevesijärjestelmän huolto ja kunnossapito

6.1 Kiinteistön haltijan tulee säännöllisesti tarkastaa ja huoltaa jätevedenpuhdistuslaitteistot, jotta ne ovat toimintakuntoisia. Jätevesijärjestelmää tulee huoltaa ja käyttää sen käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisesti.

6.2 Saostussäiliöiden lietetilat on tarkastettava ja tarvittaessa tyhjennettävä, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Tyhjentämisen jälkeen saostussäiliöt tulee täyttää vedellä niiden asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi.

6.3 Kiinteistönhaltijan tulee pitää kirjaa tyhjennyksistä, tarkastuksista ja laitteiden kunnossapidosta. Tiedot on pyydettyessä esitettävä valvovalle viranomaiselle.

7 § Eläinsuojien ja maito huoneiden pesuvedet

7.1 Eläinsuojien ja maito huoneiden pesuvedet on käsiteltävä tarkoitukseen suunnitellussa erillisessä käsittelyjärjestelmässä tai yhdessä talousjätevesien kanssa yhteiskäyttöön suunnitellussa käsittelyjärjestelmässä. Pesuvedet ja jalostukseen kelpaamaton maito voidaan myös johtaa liete- tai virtsasäiliöön.

8 § Moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden sekä mattojen pesu

8.1 Moottoriajoneuvojen, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu on kielletty katu- ja tiealueilla ja muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla, kuten puistoissa ja uimarannoilla.

8.2 Moottoriajoneuvojen, koneiden ja vastaavien laitteiden harvoin tapahtuva pesu muilla kuin hiilivetyliuottimia sisältävillä pesuaineilla sekä mattojen pesu tavanomaisessa asumiskäytössä olevalla kiinteistöllä on sallittu, mikäli jätevedet voidaan imeyttää haittaa aiheuttamatta maaperään tai johtaa sadevesi- tai jätevesiviemäriin.

8.3 Jos pesutoiminta on ammattimaista tai usein toistuvaa ammattimaiseen liikennöintiin tarkoitettun raskaan kaluston pesua tai pesemisessä käytetään hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita, tulee peseminen tapahtua tähän tarkoitukseen rakennetulla tiivispohjaisella pesupaikalla, josta jätevedet johdetaan hiekan- ja öljynerotimen kautta jätevesiviemäriin.

8.4 Ranta-alueella moottoriajoneuvojen, koneiden ja vastaavien laitteiden pesussa sekä yleisillä mattojen pesupaikoilla syntyviä jätevesiä ei saa missään olosuhteissa johtaa puhdistamattomina suoraan vesistöön.

8.5 Siirtymäkausimääräys on esitetty 24 §:ssä.

9 § Eläinten jaloittelualueet sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

9.1 Jaloittelualueet on perustettava ja kunnossapidettävä siten, että niissä ei pääse tapahtumaan liettymistä. Hevosten ja nautakarjan sekä muiden tarhattujen kotieläinten jaloittelualueiden lanta on siivottava tiivispohjaiseen lantalaan säännöllisesti. Maapohjaisen jaloittelualueen pintamaa on uusittava tarpeen mukaan. Jaloittelualueet on sijoitettava vähintään 30 metrin päähän talousveden hankintaan käytettävistä kaivoista ja lähteistä.

9.2 Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille tulee jättää vähintään 10 metrin levyinen suojavyöhyke, jota ei lannoiteta eikä käsitellä torjunta-aineilla.

9.3 Lietelantaa, virtsaa, puristenestettä ja jätevesilietettä lannoitukseen käytettäessä on talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 metrin suojavyöhyke.

Viittaus:

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta 931/2000.

3 LUKU KEMIKAALIT

10 § Yleiset määräykset kemikaalin käsittelystä

10.1 Maanpäällinen yksivaippainen kiinteä tai siirrettävä öljy-, polttoaine- ja muu kemikaalisäiliö, säiliökontti sekä nestemäisen kemikaalin astiavarasto on sijoitettava tiiviille, vettä ja kemikaalia läpäisemättömälle alustalle siten, että kemikaali ei pääse valumaan maaperään, vesistöön tai viemäriin. Mahdolliset vuodot on pystyttävä keräämään talteen.

Määräys ei koske alkuperäispakkauksessa säilytettävän säilörehun ja tuoreviljan valmistuksessa käytettävän kemikaalin varastointia.

10.2 Sisätiloissa oleva nestemäisen kemikaalin varastotilan on oltava sellainen, että kemikaalin pääsy viemäriin tai maaperään on estetty. Suoja-allas, kynnyks tai muu vastaava rakenne on mitoitettava vähintään suurimman varastoitavan kemikaalisäiliön tilavuuden mukaiseksi. Varastotilan lattiapinnoitteen on kestävä kemikaalin vaikutusta.

10.3. Kemikaalin käsittely- ja varastointipaikoilla on oltava nopeasti käyttöönotettavissa ja riittävästi imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja säilyttämistä varten.

10.4. Pysyvässä käytössä olevan polttonesteen tankkaus- ja täyttöpaikan on oltava päällystetty tiiviillä, polttonestettä läpäisemättömällä pinnoitteella tai suojakalvolla. Mahdolliset vuodot on pystyttävä keräämään talteen. Määräys ei koske venesatamien laitureilla sijaitsevia tankkauspaikkoja eikä kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja.

10.5 Maa-ainestenottoalueella tai murskaus- tai asfalttiasemalla sijaitseva tilapäinen tankkauspaikka tulee suojata siten, ettei polttoainetta missään olosuhteissa pääse maaperään. Suojarakenteeksi käy 50 cm paksu savesta tai siltistä rakennettu tiivis maakerros tai 0,5 mm vahvuinen polttoainetta kestävä muovi, jonka päälle tulee 20 cm:n maakerros tai muu vastaava tiivis rakenne.

10.6 Polttoainesäiliöt tulee varustaa lapon- sekä ylitäytönestolla. Ennen ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa käyttöönotettuja polttoainesäiliöitä voidaan käyttää ilman ylitäytönestintä siihen saakka kun ne tarkastuksen perusteella ovat hyväksytyjä.

10.7 Maanalaiset öljy- polttoaine- ja kemikaalisäiliöt tulee tarkastuttaa vähintään joka kymmenes vuosi. Ensimmäinen tarkastus on tehtävä viimeistään 1.1.2015 mennessä tai kymmenen vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta tai viimeisimmästä tarkastuksesta. Tarkastusta koskeva pöytäkirja on säilytettävä ja pyydettyäessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkastuksen saa suorittaa vain Turvatekniikan keskuksen hyväksymä tarkastaja.

10.8 Öljy- ja kemikaalisäiliöt on purettava ja poistettava välittömästi sen jälkeen, kun niiden käyttö päättyy. Säiliöt on puhdistettava poistamisen yhteydessä. Puhdistamisen saa suorittaa vain Turvatekniikan keskuksen hyväksymä taho. Puhdistusta koskeva todistus on säilytettävä ja pyydettyäessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kiinteiden öljy- ja kemikaalisäiliöiden poistosta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään viikko ennen säiliön poistamista. Säiliötä ei tarvitse poistaa, mikäli se on ennen ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa asianmukaisesti puhdistettu ja täytetty hiekalla tai muulla hyväksyttävällä aineella. Säiliöiden täyttö- ja ilmaputket on poistettava.

10.9 Siirtymäkausimääräys on esitetty 24 §:ssä.

11 § Kemikaalin käsittely pohjavesialueella

Sen lisäksi, mitä 10 §:ssä on määrätty, on **pohjavesialueilla noudatettava seuraavia määräyksiä:**

11.1 Öljyä, polttoainetta ja nestemäistä kemikaalia ei saa varastoida maanalaisessa säiliössä. Maanpäällisen säiliön on oltava kaksivaippainen tai katetussa suoja-altaassa oleva yksivaippainen säiliö. Pohjavesialueella sijaitseva tankkaus- ja täyttöpaikka on suojattava 10 §:n kohdan 10.4 mukaisesti.

11.2 Pohjavesialueelle sijoitettavan sähkömuuntajan rakenteen on oltava sellainen, ettei muuntajaöljyä pääse maaperään. Käytössä olevan sähkömuuntajan sisältämän öljyn pääsy maaperään vauriotilanteessa on estettävä rakentamalla maaperään riittävät suojarakenteet tai käyttämällä kuivamuuntajaa.

11.3 Siirtymäkausimääräys on esitetty 24 §:ssä.

4 LUKU LUMEN VASTAANOTTO

12 § Lumen vastaanottoaikojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

12.1 Lumen vastaanottoaikoja ei saa sijoittaa vesistöön, vesistön välittömään läheisyyteen eikä pohjavesialueelle.

12.2 Lumen vastaanottoaika ja tilapäinen läjitysmaasto tulee sijoittaa ja hoitaa siten, ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista eikä ympäristön pilaantumista.

5 LUKU PÖLYNTORJUNTA

13 § Rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunta

13.1 **Taajaan rakennetuilla alueilla** rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöissä pölyn leviäminen työkohteen ympäristöön tulee estää kastelemalla, käyttämällä suojapeitteitä, koteloimalla pölyävä työkohta tai muulla vastaavalla tavalla. Työkohteesta yleisille liikennealueille sekä piha-alueille leviävä pölyävä aines on poistettava päivittäin, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

13.2 **Taajaan rakennetuilla alueilla** rakennusten ulkoseinien ja rakenteiden hiekkapuhallus, korkeapainepesu (paine yli 60 bar) sekä muu tilapäinen ulkona tapahtuva hiekkapuhallus tulee tehdä suojapeitteen alla, ellei se työkohteen syrjäisen sijainnin tai toimenpiteen vähäisyyden vuoksi ole ilmeisen tarpeetonta.

13.3 Puhallushiekan joutuminen maaperään ja viemäriin tulee estää. Puhallushiekka tulee poistaa työkohteesta välittömästi työn päätyttyä.

13.4 Asbestia, PCB:tä, raskasmetalleja, liuottimia tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita sisältävän pölyn ja jätteen joutuminen maaperään, ilmaan, vesiin ja viemäriin tulee estää pölysuojauksin, kohdeimurein, maaperäsuojauksin tai muulla tehokkaalla tavalla.

14 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito

14.1 Liikenneväylille, pihaille ja pysäköintialueille kertynyt hiekoitushiekka ja muu kiintoaines tulee poistaa keräämällä keväisin mahdollisimman pian lumen ja jään sulettua.

14.2 Hiekan ja muun epäorgaanisen kiintoaineksen poistoon ei saa käyttää sellaisia laitteita tai menetelmiä, jotka aiheuttavat pölyn leviämistä ilmaan. Kiintoaineen poistamisen jälkeen on alue tarvittaessa pestävä vedellä.

14.3 Liikenneväylät, pihat ja pysäköintialueet tulee puhdistaa ja pestä tarvittaessa muulloinkin kuin keväisin, mikäli niistä aiheutuu haitallista pölyämistä. Pesu tulee tehdä siten, että viemäriin ei pääse hiekkaa niin, että se voi tukkia viemärin.

15 § Tilapäinen murskaus ja louhinta

15.1 Murskaamossa, joka on alle 500 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta, on pölyn leviämistä ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyntorjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

15.2 Louhintatyö on tehtävä siten, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Poravaunut on varustettava pölynkeräyslaitteistolla tai muilla vastaavilla tehokkailla teknisillä menetelmillä. Pölynkeräyslaitteisto on tyhjennettävä joko räjäytyspaikan ulkopuolella tai alueella paikkaan, mistä pöly ei pääse ympäristöön.

6 LUKU MELUNTORJUNTA

16 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

16.1 Äänentoistolaitteiden häiritsevä käyttö ulkotiloissa on kielletty yöaikaan klo 22.00 - 07.00 sekä päiväaikaan oppilaitoksen, kirkon, terveyskeskuksen, sairaalan, vanhainkodin, päiväkodin tai muun vastaavan laitoksen läheisyydessä. Äänentoistolaitteistot, joita käytetään ulkotarjoilualueilla tai mainostarkoituksessa päiväaikaan, on säädettävä siten, ettei toistettava ääni ole selvästi kuultavissa asuinhuoneistoissa ikkunoiden ollessa kiinni.

16.2 Liikkuvaan ajoneuvoon tai muuhun kulkuvälineeseen asennettujen sekä kannettavien äänentoistolaitteistojen käyttäminen ulkona mainostarkoituksessa on sallittua ainoastaan päiväaikaan klo 07.00 – 22.00 ja silloinkin korkeintaan 3 tuntia päivässä.

17 § Erityisen häiritsevä työ yöaikaan

17.1 Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö yöaikaan klo 22.00 -07.00 on kielletty asuntojen ja muiden sellaisten kohteiden läheisyydessä, joille saattaa työstä aiheutua haittaa tai häiriötä.

17.2 Määräyksen aikarajoitus ei koske liikenneväylien eikä yhdyskuntateknisten laitteiden kunnossapito- ja huoltotyötä tai muuta sellaista tilapäistä työtä, jota on liikenneturvallisuuden tai liikenteen sujuvuuden vuoksi tai muusta perustellusta syystä pidettävä yöaikaan välttämättömänä. Määräys ei myöskään koske maaseutuelinkeinojen harjoittamisen vuoksi välttämätöntä tilapäistä ja lyhytaikaista häiritsevää melua aiheuttavaa toimintaa.

17.3 Mikäli edellisessä kohdassa tarkoitettu yöaikaan tehtävä välttämätön työ tai toimenpide on etukäteen tiedossa, on siitä ilmoitettava etukäteen melun vaikutuspiirissä oleville asukkaille, hoito- ja oppilaitoksille sekä muille sellaisille kohteille, joille saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä toimenpiteestä.

18 § Rakennus- ja purkutöiden meluntorjunta

18.1 Rakennus- ja purkutyössä meluisimpia työvaiheita (esim. louhinta, paalutus) voidaan suorittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 07.00 – 18.00 välisenä aikana.

18.2 Rakennuttajan tai urakoitsijan on tiedotettava erityisen häiritsevää melua aiheuttavista, louhinta-, paalutus-, murskaus-, rakennus-, purku-, korjaus- tai kunnostustöistä melun vaikutuspiirissä oleville asukkaille, hoito- ja oppilaitoksille sekä muille sellaisille kohteille, joille työstä saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä. Tiedote on jaettava viimeistään 7 päivää ennen työn aloittamista. Tiedotteesta on käytävä ilmi työn kokonaiskesto-aika ja työstä vastaavien yhteystiedot. Vastaavan henkilön tulee olla tavoitettavissa tiedotteen yhteystietojen avulla koko työn ajan.

18.3 Tämän pykälän määräykset eivät koske yksityishenkilön talouteen liittyvää normaalia rakentamis- ja purkutyötä. Häiritsevää melua aiheuttavia töitä ei kuitenkaan saa tehdä yöaikaan klo 22.00 – 07.00 välisenä aikana.

19 § Poikkeaminen meluilmoitusmenettelystä

19.1 Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toimenpiteestä tai tapahtumasta tulee tehdä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristölautakunnalle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista.

19.2 Ilmoitusta ei tarvitse tehdä seuraavista toimista:

1. arkisin maanantaista perjantaihin klo 07.00 – 18.00 tehtävästä rakentamiseen liittyvästä louhinnasta, räjäytystyöstä, lyöntipaalutuksesta tai vastaavasta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta työstä, kun työn kesto on enintään 10 työpäivää.
2. äänentoistolaitteiden ja äänenvahvistimen käytöstä ulkotiloissa kertaluontoisten tapahtumien yhteydessä torilla, urheilukentällä tai muulla yleisökäyttöön tarkoitettulla alueella klo 07.00 – 22.00 välisenä aikana.
3. sirkusnäytännöistä ja tivolistä torilla, urheilukentällä tai muulla yleisökäyttöön tarkoitettulla alueella klo 07.00 – 22.00 välisenä aikana.

20 § Tiedottaminen 19 §:n mukaisesta erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminnasta

20.1 Rakennuttajan, urakoitsijan tai tapahtuman järjestäjän on tiedotettava melun vaikutuspiirissä oleville asukkaille ja muille häiriintyvillä kohteilla etukäteen 19 §:ssä tarkoitettua työstä tai tapahtumasta. Tiedote on jaettava viimeistään 7 päivää ennen työn tai tapahtuman aloittamista. Tiedote on jaettava jokaiseen kerrostalon porraskäytävään ja/tai asuinkiinteistön huoneistoon sekä hoito- ja oppilaitoksille. Siitä on käytävä ilmi työn tai tapahtuman järjestäjä, kokonaiskesto-aika ja vastaavan henkilön yhteystiedot. Vastaavan henkilön tulee olla tavoitettavissa tiedotteen yhteystietojen avulla koko työn tai tapahtuman ajan.

21 § Pykälien 16 - 18 mukaisten määräysten suhde meluilmoitusmenettelyyn

21.1 Edellä mainituista melua koskevista määräyksistä voidaan poiketa, mikäli toiminnasta on tehty ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja sen nojalla annetussa päätöksessä on määrätty toiminnan meluntorjunnasta.

Viittaus:

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

7 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

22 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

22.1 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi erityisestä syystä myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa näistä määräyksistä. Poikkeamisesta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

22.2 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa näitä ympäristönsuojelumääräyksiä täydentäviä ohjeita ja määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

23 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

23.1 Näiden määräysten rikkomisen tai laiminlyönnin pakkokeinoista ja seuraamuksista säädetään ympäristönsuojelulain 13 luvussa sekä 15 luvun 116 §:ssä.

24 § Siirtymäkausimääräykset

24.1 Ympäristönsuojelumääräysten voimaantullessa käytössä olevat jätevesijärjestelmät on saatettava vastaamaan 5 §:n mukaisia vaatimuksia viimeistään talousjätevesiasetuksen (209/2011) 10 §:n 1 momentin tai kulloinkin voimassa olevan vastaavan asetuksen mukaiseen päivämäärään mennessä. Pohjavesialueilla olevat jätevesijärjestelmät tulee saattaa näiden ympäristönsuojelumääräysten mukaisiksi 30.9.2014 mennessä.

24.2 Ympäristönsuojelumääräysten voimaantullessa käytössä olevat moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesupaikat sekä yleiset mattojen pesupaikat on saatettava vastaamaan 8 §:n mukaisia vaatimuksia viimeistään 1.1.2014 mennessä.

24.3 Ympäristönsuojelumääräysten voimaantullessa käytössä olevat kohtien 10.1 ja 10.2 mukaiset öljyjen, polttoaineiden ja kemikaalien varastointipaikat sekä kohdan 10.4 mukaiset tankkaus- ja täyttöpaikat on muutettava määräysten mukaisiksi 1.1.2021 mennessä.

24.4 **Pohjavesialueilla** sijaitsevat ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa käytössä olevat öljyjen, polttoaineiden ja nestemäisten kemikaalien maanalaiset säiliöt on poistettava käytöstä ja maanpäälliset säiliöt muutettava kohdan 11.1 määräysten mukaisiksi 1.1.2021 mennessä.

24.5 Pohjavesialueilla käytössä olevien sähkömuuntajien kohdan 11.2 mukaiset maaperäsuojaukset tai muuttaminen kuivamuuntajiksi tulee tehdä 1.1.2021 mennessä.

25 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Nämä määräykset tulevat voimaan 1.4.2012

YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnat voivat antaa kuntaa tai sen osaa koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Määräyksillä täydennetään ympäristönsuojelua koskevaa lainsäädäntöä siten, että kunnan ympäristön erityispiirteet ja paikalliset olosuhteet saadaan otettua huomioon. Määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa eivätkä 61, 62, 65 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa. Määräykset kohdistuvat ensisijaisesti toimintoihin, joista aiheutuvat päästöt ovat luonteeltaan hajapäästöjä.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulakiin tai sen nojalla annettuihin säädöksiin. Ympäristönsuojelulaissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa.

Ympäristönsuojelumääräykset voivat ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin mukaisesti koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai värinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2 §:n mukaiseen uomaan;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä
- 7) vesien tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain nojalla annetut jätehuoltomääräykset ja maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annettu rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty välttämään eri määräysten väliset ristiriidat.

Paikalliset olosuhteet

Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan muutamia näitä alueita koskevia, yleensä yleismääräystä ankarampia määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Näitä erityishuomiota vaativia alueita ovat esim. I- ja II- luokan pohjavesialueet sekä talousveden hankinnan kannalta tärkeät vedenottamot ja talousvesikaivot.

Pintavesien pilaantumisen estämiseksi on ranta-alueille asetettu erityisiä määräyksiä, jotka koskevat mm. jätevesien käsittelyä, lannoitusta sekä moottoriajoneuvojen, koneiden, laitteiden ja mattojen pesua.

Taajaan rakennetuilla alueilla ympäristönsuojelumääräyksillä ohjataan mm. jätevesien käsittelyä, ilman epäpuhtauksia ja melua aiheuttavia toimintoja, jotka voivat aiheuttaa terveys- ja viihtyvyyshaittoja.

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat kunnan paikalliset olosuhteet.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tämän lain 5 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelumääräyksissä kuuluvaa ratkaisovaltaa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 21 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kunnan alueella. Lisäksi on annettu määräyksiä erityisalueille, joita ovat muun muassa taajaan rakennetut alueet sekä ranta- ja pohjavesialueet.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 1 momentin mukaisesti määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvanvaraista toimintaa taikka 61, 62, 65 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

4 § Määritelmät

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty ne termit, joita käytetään ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Keskeisimpiä termejä ovat taajaan rakennettu alue, pohjavesialue, ranta-alue sekä vesihuoltolaitoksen toiminta-alue ja vesistö. Kaikki nämä termit viittaavat alueisiin, joilla on niiden erityispiirteiden vuoksi tarpeen antaa muista alueista poikkeavia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Maasto- ja tieolosuhteet vaikuttavat vesistöä pilaavien aineiden kulkeutumiseen vesistöön, joten ne voidaan ottaa tapauskohtaisesti huomioon ranta-alueen leveyttä määriteltäessä. Ranta-alueella tarkoitetaan tässä yhteydessä vesistöjen ranta-alueita, joilla on lähinnä vesiensuojelun kannalta tarpeen antaa ympäristönsuojelumääräyksiä. Kyse ei siis ole maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamasta rantavyöhykkeestä, vaan ranta-alueet määritellään kunnan ympäristönsuojelun kannalta tarkoituksenmukaisiksi.

Vesilain 1 luvun mukaan vesistöllä tarkoitetaan järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoista vesialuetta; vesistönä ei kuitenkaan pidetä noroa, ojaa ja lähdettä.

Määritelmässä on lisäksi selitetty, mitä tarkoitetaan talousjätevedellä, jätevesilietteellä ja erityisen kuormittavilla kohteilla. Näitä termejä käytetään määräysten toisessa luvussa.

Yhden omakotitalon AVL eli asukasvastineluku on 5. AVL 10 ylittävä kuormitus tarkoittaa, että yhteispuhdistamossa käsitellään vähintään kolmen kiinteistön jätevedet.

2 LUKU VESIENSUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

Yleistä

Erilaisissa toiminnoissa, kuten asumisessa, maataloudessa ja teollisuudessa muodostuvat jätevedet voivat aiheuttaa pohja- ja pintavesien pilaantumista. Jätevesien sisältämät ravinteet aiheuttavat pintavesissä rehevöitymistä ja niiden sisältämät taudinaiheuttajat voivat pohja- ja pintavesiin päästessään aiheuttaa terveyshaittoja.

Jätevesien aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan jätevesien käsittelyä koskevia tarkentavia ja täydentäviä määräyksiä. Pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi on lisäksi annettu mm. lannoitteiden ja torjunta-aineiden levittämistä koskevia rajoituksia.

Ympäristönsuojelulain 27 b §:n mukaisesti, jos kiinteistöä ei ole liitetty vesihuoltolaitoksen viemäriin eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelulain 27 b §:n 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan kuitenkin johtaa puhdistamatta maahan silloin kun niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojelumääräysten lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyä koskee valtioneuvoston asetus 209/2011 (ns. talousjätevesiasetus). Ympäristönsuojelumääräysten jätevesien käsittelyvaatimuksia sovelletaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla kiinteistöihin, jotka kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vapauttanut vesihuoltolain 11 §:n nojalla liittymisvelvollisuudesta vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin.

5 § Määräykset talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

Talousjätevesiasetuksessa on annettu vähimmäisvaatimustaso jäteveden puhdistamiselle. Pilaantumiselle herkillä alueilla tasoa on tarpeen kunnallisilla määräyksillä paikallisesti tehostaa.

Ympäristövaliokunnan mietinnön (18/2010) mukaisesti asetuksen jätevesien vähimmäiskäsittelyvaatimukset soveltuvat alueille, jotka sijaitsevat kaukana ranta-alueista, tärkeistä pohjavesi-alueista ja muista pilaantumisvaaraltaan herkistä alueilta.

Vesien hyvän tilan saavuttaminen/säilyttäminen edellyttää ravinnekuormituksen vähentämistoimia kaikilla sektoreilla, myös haja-asutuksen jätevesikuormitusta on vähennettävä. Ympäristövaliokunta toteaa mietinnössään (18/2010), että ranta-alueilla ja tärkeillä pohjavesialueilla tulee jatkossakin jätevesien käsittelylle olla vähimmäiskäsittelyvaatimuksia tiukemmat vaatimukset, jotta ympäristönsuojelutavoitteet eivät heikentyisi. Taulukosta 1 näh-

dään, että tehostetuilla käsittelyvaatimuksilla orgaanisen aineen ja fosforin osalta kuormitus ympäristöön vähenee kaksinkertaisesti verrattuna vähimmäiskäsittelyvaatimuksilla saavutettavaan kuormituksen vähenemään.

Taulukko 1. Jäteveden kuormitus eri käsittelyvaatimuksilla. Lähde: Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla 209/2011.

	Käsitlemätön jäteveden kuormitus (haja-asutuksen kuormitusluku)	Vähimmäiskäsittelyvaatimusten mukaisella menetelmällä käsitellyn jäteveden kuormitus ympäristöön		Tehostettujen käsittelyvaatimusten mukaisella menetelmällä käsitellyn jäteveden kuormitus ympäristöön	
		Poistuma (%)	Kuormitus (g/d/as)	Poistuma (%)	Kuormitus (g/d/as)
Orgaaninen aines (BHK7)	50	80	10	90	5
Kokonaisfosfori (P)	2,2	70	0,66	85	0,33
Kokonaistyyppi (N)	14	30	9,8	30	9,8

Ympäristönsuojelumääräyksissä rantavyöhykkeeksi on määritetty 100 m vesistöä. Tarkkaa vesistökohtaista etäisyysmäärittäystä on käytännössä mahdoton tehdä ja siksi on lähtökohdaksi otettu yhtenäinen käytäntö kaikille vesistöille.

Talousjätevesien käsittelyssä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella kunnan alue on jaettu *vähimmäiskäsittelyvaatimusten alueisiin, tehostettujen käsittelyvaatimusten alueisiin ja pohjavesialueisiin*. Tämän jaon avulla on mahdollista huomioida alueelliset erityispiirteet ja herkät alueet sekä muut erityisesti suojeltavat alueet. Jako on suunniteltu alueiden pilaantumisherkkyyden ja ravinnekuormituksen sietokyvyn perusteella. Jätevesikuormitukselle herkkiä alueita kunnissa ovat pohjavesialueet, vedenhankintavesistöt, ranta-alueet ja uimarannat.

Tehostettujen käsittelyvaatimusten alueisiin kuuluvat ranta-alueet ja taajaan rakennetut alueet sekä erityisen kuormittavat kohteet.

Eriyisen kuormittavilla kohteilla (esim. yhteispuhdistamot, kyläkoulut, matkailuyritykset, hoitokodit, vihannes- tai perunakuorimot, leipomot) jätevesien laatu ja määrä poikkeavat tavallisen asuinkiinteistön jätevedestä. Tämän vuoksi on tärkeää, että jätevedet käsitellään tehostetusti.

Taajaan rakennetulla alueella asutus on tiiviimpää ja jätevesiä muodostuu pinta-alaan nähdessä runsaasti. Tämän takia jätevesistä voi aiheutua ympäristön pilaantumista ja terveyshaittaa, jos niitä ei käsitellä tehostetusti.

Ranta-alueilla käsittelyvaatimusten aluerajaus perustuu ravinteiden poiston tarpeeseen vesistön kannalta. Ravinteiden poiston tarpeeseen vaikuttavat vesistön tila, tavoitteet vedenlaadulle ja vesistöalueelle kohdistuva muu kuormitus. Ranta-alueiden jätevesien käsittelyvaatimukset ottavat huomioon myös Natura- ja luonnonsuojelualueiden suojelutarpeet. EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisesti vesienhoidossa ja toimenpideohjelmien laadinnassa pyritään siihen, että pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila on vuoteen 2015 mennessä vähintään hyvä ja että erinomaiseksi tai hyväksi arvioitujen vesien tila ei heikene. Samoin pilaavien sekä muiden haitallisten ja vaarallisten aineiden pääsyä vesiin tulee rajoittaa.

Ehdotuksessa Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuoteen 2015 on esitetty, että pintavesien tilan parantamistarpeita on eniten Iisalmen reitillä. Hyvä tila ei tällä hetkellä täyty kahdeksassa järvessä: Haapajärvessä, Kilpijärvessä (sisältäen Paloisjärven), Kiuruvedessä, Luupuvedessä, Nerkoonjärvessä, Näläntöjärvessä, Onkivedessä ja Porovedessä. Näiden järvien valuma-alueella on myös suuria jokia, joiden tilaa tulee parantaa.

Jätevesien vaikutukset pintavesiin vähenevät merkittävästi, kun jätevedet käsitellään tehostettujen käsittelyvaatimusten mukaisesti alle 100 metrin etäisyydellä rannasta eli alueelta, jolta suurin osa asutuksen kuormituksesta on peräisin.

Käsittelyalueiden rajaukset perustuvat Längelmäveden reitistä vuonna 1992 julkaistuun vesien suojelelutkimukseen, jossa on selvitetty haja- ja loma-asutuksen kuormitusvaikutusten muuttumista, kun kiinteistön etäisyys vesistöön kasvaa.

Saostussäiliöt pidättävät vain noin 10 – 20 % ravinnekuormituksesta. Taulukossa on esitetty kuormitusvaikutus vesistöön saostussäiliökäsittelyn jälkeen

etäisyys vesistöstä m	vuotuinen kuormitus asukasta kohti	
	fosfori,kg	typpi,kg
< 100	0,8	3,3
100 - 200	0,6	2,6
200 - 500	0,3	1,3
> 500	0,1	0,4

Talousjätevesiasetuksessa on annettu ohjeellinen jäteveden puhdistustaso pilaantumiselle herkällä alueilla, jonka mukaan jätevesistä aiheutuvaa kuormitusta tulisi vähentää BHK7:n osalta vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 %. Typen osalta ympäristönsuojelumääräyksissä puhdistustasoksi määrätään talousjätevesiasetuksen mukainen vähimmäisvaatimustaso (30 %), koska alueen vesistöt eivät ole typpirajoitteisia.

Saunarakennukset saattavat sijaita niin lähellä rantaviivaa, ettei jäteveden purkupaikan sijoittaminen vaaditun suojaetäisyyden päähän vesistöstä ole kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Jos saunarakennuksessa syntyvien jätevesien määrä on vähäinen, voidaan jätevedet määräyksen mukaisesti imeyttää lähemmäksi kuin 30 metriä rantaviivasta. Vesien pilaantumisen estämiseksi vähäisiäkään vesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön.

Käytössä olevissa vesikäymälättömissä asuinkiinteistöissä jätevesimäärä on yleensä vähäinen silloin, kun vuotuinen käyttö asukasvuorokausina on vähäistä ja käytettävä talousvesi kannetaan tai johdetaan siihen verrattavalla tilapäisellä vesijohdolla tai kiinteistö muutoin on veden käytön kannalta varustelultaan vaatimaton. Jos kiinteistöön kuuluvissa rakennuksissa on esimerkiksi sähkötoiminen paineellinen lämminvesivaraaja tai muu vastaava vesijohtoon kiinteästi kytketty talousveden lämmitysjärjestelmä, vesikäymälä, suihku, kylpyamme tai painevettä käyttävä sähköllä toimiva laite, kuten pyykinpesukone, astianpesukone tai vastaava, jätevesimäärää ei yleensä voida pitää vähäisenä.

Saarista sekä kiinteistöistä, joihin ei ole tieyhteyttä, lietteiden poiskuljetusta ei voida yleensä järjestää. Tällöin jätevesijärjestelmäksi tulee valita järjestelmä, josta syntyvä liete voidaan kompostoida tai muutoin käsitellä asianmukaisesti paikan päällä. Vastaavasti kiinteistöissä syntyvien jätevesien määrää tulee vähentää korvaamalla vesivessa esim. kompostikäymälällä. Komposti- tai muu kuivakäymälä vähentää jätevesien puhdistustarvetta. Koska jätevesien ravinteet - fosfori ja typpi - ovat enimmäkseen peräisin käymäläjätteestä, ei niiden poistoa tarvitse yleensä tehostaa kuivakäymälää käytettäessä. Jätteet voi kompostoida ja ottaa ravin-

teet hyötykäyttöön ja säästää lannoitteiden kustannuksissa. Muille kuin käymäläjätevesille riittää usein yksinkertaisempi käsittely.

Jätevesien käsittelystä pohjavesialueilla (I ja II –luokan pohjavesialueet) on annettu erityisiä määräyksiä. Maahan imeyttäminen pohjavesialueella on pääsääntöisesti kielletty. Vähäiset jätevedet kantoveden varassa olevista saunarakennuksista voidaan kuitenkin imeyttää maaperään. Pohjavesialueilla maaperä on yleisesti hyvin vettä läpäisevää, jolloin maahan imeytymään pääsevä jätevesi kulkeutuu helposti pohjaveteen ja aiheuttaa riskin pohjaveden pilaantumiselle. Tiukat vaatimukset johtuvat YsL 8 §:n ehdottomasta pohjaveden pilaamis-kiellosta.

Ympäristönsuojelulain 8 §: n mukaan jätevedet on käsiteltävä ja johdettava niin, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Puhdistettujen jätevesien purkupaikat on sijoitettava määräyksen mukaisesti riittävän suojavyöhykkeen päähän pilaantumiselle herkistä kohteista. Riittävä suojaetäisyys talousvesikaivoon tai vedenottamoon on tarpeen, koska talousvetenä käytettävä vesi voi jätevesien vaikutuksesta pilaantua ja aiheuttaa terveyshaittaa. Jätevesijärjestelmän suojaetäisyys kaivoon tai vedenottamoon on arvioitava tapauskohtaisesti jätevesisuunnitelman teon yhteydessä. Pohjaveden virtaussuunta ei saa olla jäteveden käsittely- ja purkupaikalta kohti talousvesikaivoa. Vesistön läheisyydessä suojaetäisyyttä on noudatettava, jottei jätevesistä aiheudu vesistön rehevöitymistä tai veden hygieenisen laadun heikkenemistä. Suojaetäisyydellä tontin rajaan ehkäistään mm. naapureille aiheutuvia hajuhaittoja. Maahanimeyttämön imeytysputkiston ja maasuodattamon alapinnan sijaintivaatimusta ylimpään pohjavedenkorkeuteen nähden on noudatettava pohjaveden pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi. Suojaetäisyydet vastaavat uusilta kiinteistökohtaisilta jätevesijärjestelmiltä edellytetyjä etäisyyksiä. Määräystä sovelletaan rakennettaessa uusia jätevesijärjestelmiä ja uusittaessa vanhoja järjestelmiä.

6 § Jätevesijärjestelmän huolto ja kunnossapito

Kiinteistökohtaisen jäteveden käsittelyjärjestelmän käyttö ja huolto on kiinteistön omistajan tai haltijan vastuulla. Käytössä ja huollossa tulee noudattaa ensisijaisesti valmistajan järjestelmäkohtaisia ohjeita. Kiinteistön haltijan huolehtimisvelvollisuus sekä puhdistuslaitteiden toimivuuden ja tehokkuuden tarkastusvelvollisuus perustuvat ympäristönsuojelulain 4 ja 5 §:n mukaisiin yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin.

Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa jätevesien puhdistuslaitteistojen huollosta, säiliöiden tyhjennyksistä sekä mahdollisista näytteenotoista. Kiinteistönhaltijan kirjanpitovelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaiseen yleiseen velvollisuuteen olla selvillä ympäristövaikutuksista. kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja sen määräämällä viranhaltijalla on ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaisesti oikeus valvontaa ja ympäristönsuojelulain toimeenpanoa varten saada toiminnanharjoittajalta tarpeellisia tietoja. Kirjanpidosta tulee ilmetä huollon, tyhjennyksen tai mittauksen suoritusajankohta ja suorittaja sekä minne lietteet on toimitettu. Kirjanpito tai kuitit, joista edellä mainitut asiat ilmenevät, tulee pyydettäessä esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Saostussäiliöt tulee jätevesijärjestelmän toiminnan varmistamiseksi tyhjentää säännöllisesti. Mikäli tyhjennys laiminlyödään, voi seurauksena olla kiintoaineksen karkaamisen myötä puhdistusjärjestelmän toiminnan heikkeneminen ja siten edelleen ravinnekuormituksen lisääntyminen. Tyhjennyksen jälkeen säiliöt tulee täyttää poistoputken korkeudelle vedellä. Jos saostussäiliöitä ei täydetä, nesteen pinnan noustessa kiintoaines pääsee putkea pitkin seuraavaan kaivoon, joka saattaa aiheuttaa järjestelmässä toimintahäiriöitä. Tyhjennyksistä on suositeltavaa tehdä tyhjennyssopimus hyväksytyin ja osaavan yrittäjän kanssa, joka hoitaa tyhjennyksen sovittuna aikana ja sovitulla tavalla.

Pienpuhdistamon haltijan on suositeltavaa ottaa laitteistolleen huoltosopimus. Laittevalmistaja tai valtuutettu huoltoliike suorittaa vuosihuollon yleensä kerran vuodessa sopimuksen mukaisesti. Käynnin yhteydessä valmistajan kouluttama ammattitaitoinen huoltomies tarkastaa puhdistamon toimivuuden. Vuosihuollosta laaditaan aina kirjallinen raportti, johon kirjataan myös suoritettut korjaus- ja huoltotoimenpiteet.

7 § Eläinsuojien ja maito huoneiden pesuvedet

Karjasuojien ja maito huoneiden pesuvesiä ei ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi saa johtaa käsittelemättöminä maastoon tai vesistöön, vaan ne on joko käsiteltävä sopivalla jäteveden puhdistusmenetelmällä tai johdettava virtsa- tai lietesäiliöön. Tavanomaiset asumisjätevesille tarkoitetut puhdistamismenetelmät eivät sovi sellaisenaan karjasuojien ja maito huoneen jätevesien käsittelyyn, koska maito huoneen jätevedet sisältävät huomattavasti asumisjätevesiä enemmän ravinteita ja orgaanista ainesta. Jätevesijärjestelmän onkin oltava tämän tyyppisiä jätevesiä varten suunniteltu, jotta puhdistustulos olisi riittävä. Puhdistamotarkaisun ohella hyväksyttävää on myös pesuvesien johtaminen virtsa- tai lietesäiliöön, koska tällöin jäteveden sisältämät ravinteet saadaan hyötykäyttöön peltolevityksen avulla.

8 § Moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden sekä mattojen pesu

Ajoneuvojen, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu yleisessä käytössä olevilla alueilla, kuten puistossa tai virkistysalueilla, voi vähentää näiden alueiden yleistä viihtyisyyttä ja virkistyskäyttöön soveltumista. Tämän vuoksi ajoneuvojen pesu ja huolto on kielletty yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen erikseen varatuilla alueilla.

Moottoriajoneuvojen, koneiden ja laitteiden pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Mikäli ajoneuvoja ja koneita pestään kiinteistöllä pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla, vesi sisältää vain vähäisiä määriä haitta-aineita. Tällaisissa tapauksissa jätevedet voidaan imeyttää maahan tai johtaa sadevesi- tai jätevesiviemäriin. Vesiä maaperään imeytettäessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta ympäristön pilaantumista

Mikäli moottoriajoneuvoja, koneita ja laitteita pestään hiilivetyliuottimia, kuten teollisuusbenssiiniä tai lakkabensiiniä, sisältävillä pesuaineilla, voi jäteveden johtamisesta maastoon tai sadevesiviemäriin aiheutua ympäristön pilaantumista. Ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria, vaikkei hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita käytettäisikään. Ainoa hyväksyttävä jäteveden käsittelytapa on tällöin jäteveden johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsiteltynä. Jätevesien esikäsitely öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa on tarpeen viemäriverkoston toiminnan turvaamiseksi ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Mattojen pesuvesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön, sillä ne voivat aiheuttaa vesien pilaantumista.

9 § Eläinten jaloittelualueet sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

Typpilannoitteiden ja lannan levitystä säädellään valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000). Pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi on tietyillä alueilla kuitenkin tarpeen rajoittaa lannoitteiden levitystä asetuksessa säädettyä tiukemmin. Rajoituksia on asetettu myös torjunta-aineiden sekä lannoitteena käytettävän jätevesilietteen levittämiseksi, sillä niistäkin voi aiheutua pohjaveden pilaantumista.

Määräyksessä on lisäksi asetettu velvoitteita jaloittelualueiden hoidosta ja sijoittamisesta. Jaloittelualueet ovat alueita, joita käytetään eläinten jaloitteluun ja joita eläimet eivät laidunna. Jaloittelualueet ovat usein pinta-alaltaan melko pieniä, eikä niissä ole kasvipeitettä. Eläimet jaloittelevat niissä yleensä ympäri vuoden. Kasvipeitteen puuttumisen ja lannan kertymisen vuoksi jaloittelualueet voivat aiheuttaa ravinteiden ja bakteerien kulkeutumista pohja- ja pintavesiin. Haittojen estämiseksi lanta on siivottava kaiken kokoisilta jaloittelualueilta tiivispohjaiseen lantalaan säännöllisesti. Erityisen tärkeää on huolehtia lannan poistamisesta alueilta, joilla eläimet oleskelevat kaikkein eniten. Jos jaloittelualue on maapohjainen, on pintamaat uusittava aika ajoin, koska pintamaahan sekoittuva lanta voi aiheuttaa ravinnepäästöjä ympäristöön. Suositeltavaa on, että ympäristönsuojelumääräyksissä annettujen velvoitteiden lisäksi noudatetaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksiä ja -ohjeita jaloittelualueista (MMM-RMO C4, Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto).

Jaloittelualueet sekä lannoitteiden ja torjunta-aineiden levittäminen talousveden hankintaan käytettävien lähteiden ja kaivojen läheisyydessä voivat aiheuttaa veden pilaantumista ja terveyshaittoja. Määräyksessä on tämän vuoksi asetettu suojavyöhykkeet, joiden avulla ehkäistään ravinteiden ja haitallisten bakteerien pääsy talousveteen.

Nitraattiasetus suosittelee, että talousvesikaivojen ja lähteiden ympärille jätetään 30-100 m suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla.

Kunnan antamissa ympäristönsuojelumääräyksissä talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ympärillä on oltava 10 m levyinen vyöhyke johon ei saa levittää mitään lantaa eikä torjunta-aineita. Tämän lisäksi talousvesikaivojen ympärille on jätettävä 30 m suojavyöhyke, johon ei levitetä lietelantaa, virtsaa, puristenestettä eikä jätevesilietettä. Lisäksi on rajoitettu jaloittelualueiden sijoittamista niin, että ne eivät saa olla 30 m lähempänä talousvesikaivoa. Näillä määräyksillä on tavoitteena turvata talousveden laatu.

3 LUKU KEMIKAALIT

Yleistä

Kemikaalien varastointi ja käsittely voi aiheuttaa päästöjä, jotka ilmenevät maaperän ja pohjaveden pilaantumisena. Kemikaaleja koskevilla määräyksillä pyritään ehkäisemään näitä haittoja. Pilaantumiselle herkille alueille on annettu kaikkein tiukimpia määräyksiä. Määräykset koskevat kemikaalien säiliö- ja astiavarastointia. Suurten kemikaalimäärien teollista varastointia säädellään lailla vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) sekä asetuksella vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999). Myös pienempien kemikaalimäärien varastoinnille asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski.

Myös tankkauspaikat, joilla kemikaalia voi päästä maaperään, ovat riski ympäristölle, mistä syystä niille on asetettu vaatimuksia. Tankkauspaikoilla tarkoitetaan muita kuin kauppa- ja teollisuusministeriön vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla antaman päätöksen (415/1998) mukaisia jakeluasemia. Ympäristönsuojelumääräykset koskevat tankkauspaikoita, joiden säiliöiden kokonaistilavuus on alle 10 m³.

10 § Yleiset määräykset kemikaalien käsittelystä

Kemikaalien säilyttäminen yksivaippaisissa säiliöissä tai astiavarastoissa on riski maaperälle ja pohjavedelle. Säiliön sijoittamisella tiiviille, vettä ja kemikaalia läpäisemättömälle alustalle määräyksen mukaisesti voidaan estää kemikaalin pääsy maaperään onnettomuustilan-

teissa. Tiivis alusta voi olla esim. betonia, asfalttia tai suojamuovia. Materiaalin tulee kestää kyseisten kemikaalien liuottavaa vaikutusta. Alustan rakenteet on suunniteltava siten, että mahdolliset vuodot sekä sade- ja sulamisvedet pystytään keräämään talteen. Säilörehun valmistuksessa käytettävien happojen tilapäinen työteknisistä syistä tapahtuva varastointi suojaamattomalla alueella on sallittua, koska siitä ei aiheudu merkittävää riskiä ympäristölle.

Sisätiloissa olevilta kemikaalivarastoilta edellytetään turvallisuutta, jotta aineet eivät pääse karkaamaan varastosta millään tavoin. Nestemäisiä aineita varastoitaessa varastotilan tulee olla määräyksen mukaan allastettu astioiden vuotojen tai rikkoutumisen varalta. Kemikaalien pääsy maaperään on estettävä, jotta maaperä ei pääse pilaantumaan. Kemikaaleja ei saa päästä myöskään viemäriin, sillä ne voivat aiheuttaa haittoja viemäriverkostossa tai heikentää jätevedenpuhdistamon toimintaa.

Kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikoilla on oltava varastossa imeytysainetta (esim. imeytysturvetta, imeytysmattoa), jotta mahdollisissa vahinkotilanteissa voidaan torjuntatoinenpiteisiin ryhtyä välittömästi vahingon tapahduttua. Kemikaalipitoiset imeytysaineet on pystyttävä varastoimaan ennen käsittelyyn toimittamista niin, että päästöjä maaperään tai pohjaveteen ei pääse syntymään.

Laitosten, maatilojen ja vastaavien toimintojen tankkaus- ja täyttöpaikat on sijoitettava tiiville alustalle siten, että polttonesteitä ei vuotojen seurauksena pääse suoraan maaperään. Tiivis alusta voi olla mm. betonia, asfalttia tai suojamuovia. Materiaalin tulee kestää polttonesteiden liuottavat vaikutukset. Määräys ei koske venesatamien tankkauspaikkoja, koska niitä ei pysty käytännössä suojaamaan. Vaatimus kiinteistön lämmitysöljysäiliön täyttöpaikan suojaamisesta olisi kohtuuton koska niiden käyttö on vähäistä ja riski on pieni.

Maa-ainestenottoalueella sekä murskaus- ja asfalttiasemalla sijaitsevan tilapäisen tankkauspaikan suojaaminen on tarpeen, koska polttoaineen käyttömäärät ovat suuria ja tankkauskerroja on paljon. Tämä voi aiheuttaa maaperän pilaantumisenriskiä. Alueilta on usein myös poistettu tiivis pintamaakerros, jonka seurauksena polttoaine voi päästä helposti syvällekin maaperään. Määräyksessä on esitetty minimivaatimukset tankkauspaikan suojaamiselle. Suojarakenteen tiiviillä maakerroksella tarkoitetaan savesta tai siltistä rakennettua kerrosta. Lapon- ja ylitäytönestön käytöllä voidaan merkittävästi vähentää riskiä polttoaineen maahan pääsyyn.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) koskee vain pohjavesialueella olevia öljysäiliöitä. Tarkastamisvelvollisuus on määrätty myös muilla alueilla oleville säiliöille, koska huonokuntoiset polttoainesäiliöt ja muut kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän saastumista. Säiliöiden kunnan heikkeneminen voidaan tällöin havaita ajoissa ja estää vahinkojen syntyminen. Tarkastuksen suorittajalla on oltava riittävä asiantuntemus.

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat polttoaine- ja kemikaalisäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Käytöstä poistettujen säiliöiden määrää ei tiedetä. Viranomaisilla ei ole myöskään tietoa siitä, onko säiliöt puhdistettu käytöstä poistettaessa. Jos säiliöitä ei ole puhdistettu ja ne on jätetty maahan, on vaarana, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa. Määräyksessä edellytetään säiliöiden poistamista maaperästä, jotta vanhojen säiliöiden aiheuttamia ympäristöhaittoja voidaan estää. Säiliöt on tyhjennettävä ennen maaperästä poistamista, millä estetään polttoaineen tai kemikaalin joutuminen maaperään säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä. Polttoainetta tai muuta kemikaalia sisältävän säiliön jatkokäsittely on myös vaikeaa. Kiinteiden öljy- ja kemikaalisäiliöiden käytöstä poistosta tulee ilmoittaa viranomaisille, jotta poistoa voidaan valvoa. Tämän kohdan mää-

räykset eivät kuitenkaan koske niitä säiliöitä, jotka on ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti poistettu käytöstä (puhdistettu ja täytetty).

11 § Kemikaalin käsittely pohjavesialueella

Pohjavesialueilla tarvitaan muita alueita tiukempia kemikaalien varastointia koskevia määräyksiä, jottei kemikaaleja pääse vähäisessäkin määrin pohjavesiin. Kemikaalien varastointi maanalaisissa öljysäiliöissä on kokonaan kielletty, sillä niiden kunnon seuranta on maanpäällisiä säiliöitä hankalampaa. Maanpäällisissä säiliöissä kemikaaleja voidaan näillä alueilla varastoida, mutta niiden tulee olla kaksivaippaisia tai katetussa suoja-altaassa olevia yksivaippaisia säiliöitä. Määrätyt suojaukset sekä mahdollisuus seurata säiliöiden tiiveyttä pienentää merkittävästi pohjaveden pilaantumisriskiä. Pohjavesialueella sijaitseva tankkaus- ja täyttöpaikka on sijoitettava tiiviille alustalle siten, että polttonesteitä ei vuotojen seurauksena pääse suoraan maaperään. Tiivis alusta voi olla mm. betonia, asfalttia tai suoja-muovia.

Polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastoinnin lisäksi myös sähkömuuntajien sisältämät öljyt ovat riski pohjaveden laadulle. Pohjavesialueilla sijaitseville jakelumuuntajien rakenteille on siksi määräyksessä asetettu erityisiä vaatimuksia.

4 LUKU

LUMEN VASTAANOTTO

12 § Lumenkaatopaikkojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

Lumi ei ole jätettä, mutta lumi saattaa sisältää haitta-aineita, jotka voivat aiheuttaa pilaantumista lumenkaatopaikkojen lähiympäristössä. Vaikka lumen haitta-ainepitoisuudet eivät yleensä ole korkeita, on määräyksessä kielletty lumen vastaanottopaikan perustaminen pohjavesialueelle, vesistöön tai vesistön välittömään läheisyyteen. Näin estetään mahdollisten ympäristölle haitallisten aineiden pääsy suoraan vesistöön sekä imeytyminen pohjaveteen.

Lumen mukana lumen vastaanottopaikalle kertyy roskia. Roskaantumisen välttämiseksi lumenlajituspaikan pitäjän on huolehdittava roskien siivoamisesta määräyksen mukaisesti heti lumen sulettua. Lumen läjittämisestä ja sulamisvesistä voi aiheutua lähiympäristöön lisäksi muitakin haittoja (esim. vettyminen), joiden ehkäisemisestä on huolehdittava.

5 LUKU

PÖLYNTORJUNTA

Yleistä

Pöly aiheuttaa ympäristössä viihtyisyyshaittoja ja on haitallista ihmisten terveydelle. Ilmassa leijuva karkea pöly likaa ympäristöä ja aiheuttaa ihmisillä ärsytysoireita. Pienemmät hiukkaset ovat terveydelle haitallisempia ja aiheuttavat mm. hengitysoireita. Allergisille ja astmaa sairastaville hiukkaset ovat erityisen haitallisia. Pölyn aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä sellaisista toiminnoista ja tilanteista, joissa syntyy haitallisessa määrin pölyä.

13 § Rakennus-, purku-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunta

Maarakennus, talonrakennus ja erilaiset purkutytöt saattavat aiheuttaa huomattavaa paikallista pölyhaittaa. Määräyksessä on annettu rakennus- ja purkutöistä vastaaville velvoite estää pölyn leviäminen esimerkiksi kastelemalla, koteloimalla tai käyttämällä suojapeitteitä. Jos pölyävää ainesta leviää yleisille liikennealueille, se on poistettava, jottei pölystä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista.

Rakennusten julkisivujen hiekkapuhalluksessa syntyy runsaasti pölyä. Määräyksen tavoitteena on estää haittojen syntyminen huolehtimalla pölyn torjunnasta mahdollisimman tehokkaasti suojapeitteiden avulla. Ainoastaan silloin, kun työ on hyvin vähäinen tai työkohte on syrjäinen, ovat haitat todennäköisesti niin vähäisiä, ettei suojapeitteitä välttämättä tarvita.

Puhallushiekka on jätettä, joka on määräyksen mukaisesti poistettava työkohteesta ja toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Puhallushiekkaa ei saa jättää maaperään ja sen joutuminen viemäriin on estettävä, jottei viemäri tukkeudu.

Työkohteissa, joissa syntyy terveydelle ja ympäristölle erittäin haitallisia aineita, kuten asbestia, polykloorattuja bifenyylejä (PCB) tai raskasmetalleja sisältäviä kiinteitä jätteitä taikka pölyä, on noudatettava erityistä huolellisuutta. Rakennus-, korjaus- tai purkutöissä on riittävän tehokkaita työvälineitä ja -tekniikoita sekä suojausvälineitä käyttämällä varmistettava siitä, ettei haitallisia aineita sisältäviä jätteitä tai pölyä leviä ympäristöön.

14 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito

Liikenneväylille, pihaille ja pysäköintialueille talvisin kertyvä hiekoitushiekka pölyää keväisin alueiden kuivuttua. Suuri osa taajamailman terveydelle ja viihtyvyydelle haitallisista hiukkasista on liikenteen ja tuulen nostattamaa katupölyä. Tämän vuoksi määräyksessä edellytetään, että hiekoitushiekat ja muu epäorgaaninen kiintoaine poistetaan viipymättä lumen sulettua. Poistoa ei saa tehdä niin, että aiheutetaan pölyn leviämistä ilmaan, koska tällä tavalla ainoastaan pahennetaan pölyhaittoja. Määräyksellä käytännössä kielletäisiin asfaltoitujen alueiden koneellinen harjaus ilman vesikastelua tai pölyn talteenottoa, ja lehtipuhaltimien käyttö hiekan poistossa muilla kuin kasvillisuuden peittämällä alueilla. Alueen peseminen vedellä kiintoaineen poistamisen jälkeen on tehtävä tarvittaessa, jos mekaanisella kiintoaineen poistolla ei riittävästi saada poistettua pölyävää hienoainesta.

Mikäli haitallista pölyämistä aiheutuu muulloinkin kuin keväisin, on liikenneväylät, pihat ja pysäköintialueet pestävä, jottei haittoja aiheudu. Peseminen on tehtävä niin, ettei viemäriin joudu hiekkaa niin paljon, että viemäri tukkeutuu.

15 § Tilapäinen murskaus ja louhinta

Murskauksesta voi aiheutua huomattavia pölyhaittoja. Pölyn aiheuttamien terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi murskauslaitokset on varustettava joko pölynerottimella, tiiviillä pölykatteella tai kastelujärjestelmällä asumis- tai lomakäytössä olevien rakennusten, oleskeluun tarkoitettujen piha- ja virkistysalueiden läheisyydessä. Myös louhintatöissä voi aiheutua haitallista pölyämistä kalliota porattaessa ja porauspölyä käsiteltäessä. Poravaunut on tämän vuoksi varustettava pölynkeräyslaitteistolla, johon kerääntyy toiminnan hienojakoinen pöly. Hienojakoisen pölyn ympäristöön pääsyn estämiseksi pölynkeräyslaitteisto on tyhjennettävä joko räjäytyspaikan ulkopuolella tai alueella esim. vesikuoppaan.

6 LUKU MELUNTORJUNTA

Yleistä

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista taikka hänen muulle hyvinvoinnilleen haitallista. Melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa ja nukkumista.

Ympäristönsuojelumääräyksissä on asetettu rajoituksia häiritsevää melua aiheuttaville toimintoille. Määräysten mukaan toimittaessa tietyistä häiritsevää melua aiheuttavista toiminnoista ei tarvitse tehdä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista ilmoitusta.

16 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Erialaisten äänentoistolaitteiden käytöstä voi aiheutua haittaa asuinkiinteistöille ja muille melulle herkille kohteille.

Äänentoistolaitteiden käyttöä on rajoitettu erityisesti yöaikana. Yöaikaan asuinkiinteistöillä on levon vuoksi tarvetta alhaiseen melutasoon. Äänentoistolaitteiden käyttö on kokonaan kielletty kaikkien herkimpien kohteiden, kuten terveysasemien, sairaaloiden, vanhainkotien, koulujen ja päiväkotien läheisyydessä. Näissä kohteissa äänentoistolaitteiden aiheuttama melu aiheuttaa erityisen suurta häiriötä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käytämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Melun häiritsevyyttä lisää se, että äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu usein iltaan. Äänentoistolaitteiden sijoittelulla, suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melun rajoittamisesta siten, että äänentoistolaitteista aiheutuva äänitaso ei saa olla selvästi kuultavissa asuinhuoneistoissa ikkunoiden ollessa kiinni.

Yleisötapahtumien yhteydessä käytettävien liikkuvaan ajoneuvoon sijoitettavien äänentoistolaitteiden aiheuttamaa meluhaittaa vähennetään rajaamalla äänentoistolaitteiden käyttö päiväaikaan tapahtuvaksi ja asettamalla päivittäinen aikarajoitus äänentoistolaitteiden käytölle.

17 § Erityisen häiritsevä työ yöaikana

Kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotyöt asuntojen ja muiden häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheuttavat siellä oleville häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti yöaikaan. Kunnossapitotyöt ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niistä kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista vaatia ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisen meluilmoituksen tekemistä. Useimmiten ei voida etukäteen edes tietää milloin työtä joudutaan tekemään. Kunnossapito- ja huoltotöiden aiheuttamia meluhaittoja on kuitenkin tarpeen rajoittaa.

Määräyksellä työt ohjataan tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melu ei ole erityisen häiritsevää. Poikkeuksena ovat välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi liikenneturvallisuuden takia. Ajoittain yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille niin suurta haittaa kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

Kiinteistöjen kunnossapito- ja huoltotöistä aiheutuva meluhaitta voi olla niin suuri, että siitä on tarpeen tiedottaa läheisille asuinkiinteistöille ja muille häiriintyville kohteille. Tämän vuoksi määrätään, että etukäteen tiedossa olevasta työstä on ilmoitettava melun vaikutuspiirissä asuville. Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan.

18 § Rakennus- ja purkutöiden meluntorjunta

Rakennus- ja purkutöet aiheuttavat meluhaittoja läheisille asuinkiinteistöille ja muille melulle herkille kohteille. Meluhaittojen rajoittamiseksi on annettu määräyksiä sallituista työajoista. Aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin asuinkiinteistöillä on tarvetta alhaisempaan melutasoon unen ja levon sekä virkistytymisen vuoksi.

Rakennus- ja purkutöistä aiheutuva meluhaitta on usein niin suuri, että siitä on tarpeen tiedottaa läheisille asuinkiinteistöille ja muille häiriintyville kohteille. Tämän vuoksi määrätään, että erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta työstä on ilmoitettava melun vaikutuspiirissä asuville. Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan.

Yksityishenkilön talouteen liittyvät normaalit rakentamis- ja purkutöet ovat usein vähäisiä ja lyhytaikaisia.

19 § Poikkeaminen meluilmoitusmenettelystä

Ympäristönsuojelulain 60 §:n perustelujen mukaan kunta voi ympäristönsuojelumääräyksillä tapauskohtaisesti määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse tehdä ilmoitusta. Kunta voi näin rajata ilmoitusvelvollisuuden koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin. Vaikka määräykset voivat koskea vain muita kuin luvan- tai ilmoituksenvaraisia toimintoja, niiden noudattaminen voi silti tosiasiallisesti vähentää tarvetta soveltaa lain lupa- ja ilmoitusmenettelyjä.

Ympäristönsuojelumääräysten mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä joistakin rakentamiseen liittyvistä töistä, äänentoistolaitteiden käytöstä sekä sirkusnäytännöstä ja tivolistä, kun edellä mainitut työt ja tapahtumat järjestetään määräysten mukaiseen aikaan ja niiden kestoaika on rajattu.

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta rakennustyöstä ei ole tarpeen tehdä ilmoitusta, jos päivittäinen työaika on rajattu klo 07.00 – 18.00 väliseen aikaan ja työn kestoaika on enintään 10 työpäivää. Lyhyt työjakso, jonka päivittäinen työaika on rajoitettu, ei aiheuta kohutonta meluhaittaa lähellä asuville.

Kun äänentoistolaitteita käytetään kertaluontoisissa tapahtumissa yleisökäyttöön tarkoitetuilla alueilla klo 07.00 - 22.00 välisenä aikana tai kyseisillä alueilla järjestetään sirkusnäytäntö tai pidetään tivolia, tapahtumista aiheutuva meluhaitta jää niin pieneksi, että niistä ei ole myöskään tarpeen tehdä ilmoitusta.

20 § Tiedottaminen 19 §:n mukaisista erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toiminasta

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määrätty, ettei erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse määräyksissä mainituin edellytyksin tehdä ilmoitusta. Melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi on kuitenkin tarpeen määrätä tiedottamisesta alueen ympäristössä asuville.

Etukäteen tiedottaminen antaa ihmisille mahdollisuuden varautua meluhaittaan. Tieto tulevasta työstä tai tapahtumasta ja sen kestosta vähentää tulevan meluhaitan häiritsevyyttä.

21 § Pykälien 16 - 18 mukaisten määräysten suhde melu-ilmoitusmenettelyyn

Tiettyjen toimintojen kohdalla voi olla tarvetta poiketa melua koskevista ympäristönsuojelumääräyksistä esimerkiksi säädettyjen aikarajoitusten osalta, jotta toiminta voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti. Melua koskevista määräyksistä voidaan poiketa niissä tapauksissa, joissa toiminnasta on tehty ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus ja siitä on tehty päätös, jossa määrätään meluntorjuntatoimista.

7 LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

22 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain 19 §:n 3 momentin mukaan myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Poikkeus voidaan myöntää ainoastaan perustellusta syystä. Lähtökohtana on, että ympäristönsuojelumääräyksistä poikeetaan vain yksittäisissä tapauksissa. Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää vain niissä tapauksissa, joissa hakija kykenee muulla hyväksyttävällä tavalla estämään ympäristön pilaantumisen. Jos poikkeamisesta aiheutuu ympäristön pilaantumista, ei lupaa voida myöntää.

23 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Pykälässä selvennetään ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain säännöksiin. Ympäristönsuojelulain 13 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevia säännöksiä ja lain 116 §:ssä on rangaistussäännökset ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisesta toiminnasta.

24 § Siirtymäkausimääräykset

Osa määräyksistä tulee voimaan siirtymäkauden jälkeen. Siirtymäkausimääräykset ovat tarpeen, koska ympäristönsuojelumääräyksissä on asetettu velvoitteita, jotka merkitsevät kiinteistön omistajille ja haltijoille taloudellisia kustannuksia.

Siirtymäkausi koskee 5 §:n mukaisia talousjätevesien käsittelyä koskevia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa käytössä olevat jätevesijärjestelmät on saatettava vastaamaan määräyksen mukaisia vaatimuksia talousjätevesiasetuksen määräämässä aikataulussa 15.3.2016 mennessä ja pohjavesialueilla 30.9.2014 mennessä. Pohjavesialueilla siirtymäaika on lyhyempi pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Siirtymäkausi koskee 8 §:n mukaisia pesupaikkoja. Ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa käytössä olevat pesupaikat on saatettava vaatimuksia vastaaviksi 1.1.2014 mennessä. Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulon jälkeen käyttöön otettavien pesupaikkojen on oltava heti määräysten mukaisia.

Siirtymäkausi koskee myös kohtien 11.1 ja 11.2 määräyksiä kemikaalien varastoinnista sekä kohdan 11.4 määräyksiä tankkaus- ja täyttöpajoista. Ympäristönsuojelumääräysten voimaantullessa käytössä olevat kemikaalien varastointi- ja tankkauspaikat on muutettava mää-

räysten mukaisiksi 1.1.2021 mennessä. Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulon jälkeen käyttöön otettavien varastointipaikkojen on oltava heti määräysten mukaisia.

Pohjavesialueilla sijaitsevat käytössä olevat polttoaineiden ja nestemäisten kemikaalien maanalaiset säiliöt on poistettava ja maanpäälliset säiliöt on muutettava määräysten mukaisiksi 1.1.2021 mennessä. Siirtymäaika on annettu myös tankkauspaikoille ja sähkön jakelu-
muuntajien rakenteiden saattamiseksi määräysten mukaisiksi.

25 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan 1.4.2012. Päätöksen ympäristönsuojelumääräysten antamisesta tekee kunnanvaltuusto. Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan ympäristönsuojelulain 19 §:n 4 momentin mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.